

NOBEL EKONOMİ ÖDÜLLERİ

İktisat bilimi alanında dünyanın en prestijli ödülü kabul edilen Nobel İktisat ödülü, İsveç Kraliyet Bilimler Akademisi tarafından, 1985 yılında **Franco MODİGLIANİ**'ye (Massachusetts Institute of Technology, Cambridge-ABD') verilmiştir. Modigliani, bu ödüle " *Tasarruf ve mali piyasalara ilişkin temel incelemelerindeki katkılarından* " dolayı layık görülmüştür.

FRANCO MODIGLIANI - 1985 NOBEL EKONOMİ ÖDÜLÜ

Yaşam Öyküsü: 18 Haziran 1918'de Yahudi bir ailenin oğlu olarak Roma-İtalya'da doğmuştur. Babası Enrico Modigliani kentin önde gelen pediatristlerinden olup, annesi Olga Flaschel gönüllü bir sosyal çalışan olarak görev yapmıştır. 1932'de henüz 13 yaşındayken, oldukça yakın olduğu babasını kaybettiğinde geçirdiği ağır travma ile, sonraki üç yıl okul hayatında zayıf bir performans sergilemiştir. İtalya'daki dönemin faşist rejiminin çıkardığı kanunlara karşı olan Modigliani, ülkesini terk edip Fransa'ya gitmiştir. Aynı yıl, 1939'da, babası faşist rejim karşısında mücadele eden Serena Calabi ile evlenmiş; II. Dünya Savaşı öncesi hem antifaşist politik düşünceleri, hem de Yahudi olması ABD'ye göç etmesine neden olmuştur. 1946'da ABD vatandaşı olmuş, 2003'te ABD'de Massachusetts eyaletinin Cambridge şehrinde hayatını kaybetmiştir.

Eğitim-Kariyer: Roma'daki en iyi lise olan Liceo Visconti'yi normalden iki yıl önce bitirmiş; ardından Roma Üniversitesi'ne girmiş, Roma'da o dönemlerde kariyer yapabileceği bir alan olarak gördüğü Hukuk bölümünü tercih etmiştir. Burada "Fiyat Kontrolü Hakkındaki Esaslar" konulu makalesiyle ekonomi dalındaki ulusal bir yarışmayı kazanmış, bu sayede ekonomi alanında çalışmasının yolu açılmıştır. 1939'da Fransa'dayken Sorbonne Üniversitesi'ne kayıt olmuştur. Ağustos 1939'da New York'a geldiğinde ise New School for Social Research Üniversitesi'ne yerleşmiştir. Modigliani'yi temel makroekonomi ve araştırma metodolojisi konusunda buradaki hocası Marschak eğitmiştir. 1942'de lisansüstü öğrencisi iken New Jersey College for Women'da ilk öğretmenlik görevine başlamıştır. 1944'te New School for Social Research'ten doktor ünvanını kazanmıştır. Doktora tezini temel alan ilk makalesi "Liquidity Preference and the Theory of Interest and Money" de Econometrica'da yayınlanmıştır. 1949'da Chicago Üniversitesi'ne bağlı Cowles Commission for Research in Economics'te araştırma danışmanlığı yapmaya başlarken, aynı anda Illinois Üniversitesi'nde doçent olarak göreve başlamıştır. Bir yıl sonra ise profesör ünvanını almıştır. 1952'de Carnegie Institute of Technology (Carnegie-Melon University)'ye katılmış; 1957-1958 döneminde Harvard'a, 1960'ta Massachusetts Institute of Technology (MIT)'ye misafir öğretim üyesi olarak gitmiştir. 1962'den itibaren ise kalıcı olarak MIT'de göreve başlamıştır. Bir taraftan da 1964'te ABD Hazine Bakanlığı'nda danışman olarak çalışmaya başlamıştır.

Hobileri: Eğitiminden (ve herhalde İtalyan kökeninden), çok erken kalkmama, ama gece çalışma adeti olan Modigliani, ski ve tenis meraklısı idi, ancak toplumsal hayattan, kokteyllere ve yemek davetlerine gitmekten hoşlanmazdı.

İktisat Bilimine Katkıları: Büyük bir makro iktisatçı, aynı zamanda mikro iktisatçı olan Modigliani lisansüstü öğrencisi olan Richard Brumberg ile birlikte tüketim teorisine, "Utility Analysis and the Consumption Function: An Interpretation of Cross-Section Data" isimli makalesiyle önemli bir katkı sağlamıştır. Bu teori daha sonra *Yaşam Boyu Tüketim Teorisi* olarak adlandırılmıştır. Buna göre, hane halkı yaşamları boyunca elde ettikleri gelirlerin belirlediği kısıtlamalara tabi olarak zaman içinde tüketim ve tasarruf kararlarını oluşturmaktadır. Diğer önemli katkısı ise, 1957-1958'de Harvard'ta misafir öğretim üyesi iken meslektaşı Merton Miller ile, firmaların piyasa değerlerinin belirlenmesine ilişkin yaptığı çalışmadır. Ünlü Modigliani-Miller Teoremi, mali piyasaların mükemmel olmaları koşulu altında, bir firmanın değerinin finansman yapısından bağımsız olacağını belirlemektedir. Bu olgudan dolayı, firmanın değeri yalnızca gelecekteki performansı açısından belirlenmektedir. İktisat politikası konusunda Keynesçi tezlerden büyük ölçüde etkilenen iktisatçının MIT'deki kapısında şu alt yazıyla mizahi bir çizim yer almaktadır: "İzinizle beyler, Keynes'in lehinde bir iki söz söylemek isterim"